

Representantforslag 82 S

(2009–2010)

fra stortingsrepresentantene Anders Anundsen, Ulf Erik Knudsen og Øyvind Vaksdal

Dokument 8:82 S (2009–2010)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Anders Anundsen, Ulf Erik Knudsen og Øyvind Vaksdal om statsråders bruk av embetsverk på politiske arrangementer i og utenfor valgkamp

Til Stortinget

Bakgrunn

Embetsverket i departementene spiller en viktig rolle for enhver regjering. I Norge skiftes ikke embetsverket ut ved regjeringsskifter, og det har vært en klar forutsetning at embetsverket skal være partipolitisk nøytralt og kunne tjene enhver regjering uavhengig av partisammensetning.

Det er en grunnleggende forutsetning for den norske demokratiske modellen at embetsverkets integritet ikke utsettes for et slikt press at tjenestemenn mener det kan skade forholdet til en ny statsråd ved regjeringsskifte. Utstrakt bruk av embetsverk på reiser og møter som inneholder kombinasjoner av virksomhet direkte relatert til departementssjefsrollen på den ene side og andre arrangementer av partipolitisk preg, vil være uheldig. Dette kan oppleves ubehagelig av vedkommende embetsmann, men også sette viktige prinsipper for departementsforvaltningen på prøve.

I etterkant av valgkampen i 2009 gikk fagorganisasjonen Akademikerne ut og advarte mot at embetsverket i valgkampen ble brukt på en måte som satte de ansattes integritet i fare. Særlig ble det pekt på krav om embetsverkets deltakelse på arrangementer av partipolitisk karakter.

Over tid har det sannsynligvis utviklet seg en praksis hvor grensen mellom reiser og møter som det er naturlig at embetsverket deltar på og reiser og mø-

ter som først og fremst handler om å skaffe oppmerksomhet til eget parti, er forskjøvet. Gråsoner utnyttes til fordel for statsrådets stadig økende behov for partipolitisk markering. Dette vil selvsagt bli enda mer aktuelt under valgkamper.

Det er, etter det forslagsstillerne vet, ingen tidligere regjeringer som har tilknyttet seg så mange politiske medarbeidere som den sittende regjering. Det skulle i seg selv bidra til å redusere behovet for ytterligere utvanning av grensen mellom politisk ansatte og embetsverkets arbeidsoppgaver for departementssjefen.

Forslagsstillerne tilskrev Statsministerens kontor for å få en oversikt over hvor utstrakt bruken av embetsverket i valgkampen var. Statsministerens svar bærer preg av at det ikke foreligger noen klar avgrensning som er felles for departementene, ut over det som fremkommer i vurderingene gjengitt i St. meld. nr. 11(2000–2001) pkt 2.3.

Etter forslagsstillernes mening gir ikke St. meld. nr. 11 (2000–2001) noen klare retningslinjer for bruken av embetsverket i valgkamp. Det skisseres kun noen generelle linjer når det gjelder bruken av embetsverket som politisk sekretariat eller statsrådssekretariat. Meldingen er således lite egnet som veileder når det gjelder bruk av embetsverk på reiser og i møter under valgkampen.

Dette vises også tydelig ved at bruken av embetsverket i valgkampen varierer svært mye fra departement til departement. Enkelte statsråder benytter aldri embetsverket i slike sammenhenger, mens andre benytter embetsverket konstant. Statsråd Erik Solheim har eksempelvis hatt med seg embetsverket i Miljøverndepartementet på reise til Vestfold 11. september 2009, for å komme med et klimautspill med stortingskandidat Inga Marte Thorkildsen. Samme statsråd har hatt med seg embetsverket på reise til Trondheim 12. september for å delta på stand og bi-

standsdebatt, og 17. august 2009 i Trondheim med program med Sosialistisk Venstrepartis 1. kandidat.

Tidligere statsråd Bjarne Håkon Hanssen har hatt med embetsverket i Helse- og omsorgsdepartementet på en rekke reiser og møter hvor det eksempelvis gjennomføres møter med helseforetak sammen med lokale partirepresentanter for Arbeiderpartiet.

Det er en rekke eksempler på at statsråder bruker embetsverket som en del av egen valgkampvirksomhet, noen ganger helt uten å unndra seg fra det, andre ganger ved å forsøke å kombinere ulike typer arrangementer. Forslagsstillerne er bekymret over at utviklingen ser ut til å gå i retning av at embetsverket i større grad brukes på en måte som kan sette deres integritet i fare og svekke embetsverkets nøytralitet.

Forslagsstillerne mener det er nødvendig å sikre en mer ensartet bruk av embetsverket i de ulike departement ved reiser og møter som har partipolitisk preg. Forslagsstillerne mener Stortinget kan be regjeringen utarbeide slike retningslinjer uten hinder av Grunnloven § 12 tredje ledd.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen utarbeide retningslinjer for statsrådenes bruk av embetsverket på reiser og møter med partipolitisk preg.

5. mars 2010